

Založení panteistické „církve“ dvacátého století a následné chybné interpretace:

Život a dílo spisovatele, religiozního filosofa a učenice Dr. Friedricha Hielschera (1902 – 1990) po celá desetiletí zavdávaly ke vzniku různých spekulativních a chybných výkladů. To platí zvláště o žánru populární „esoterické“ literatury, v níž byl Hielscher znovu a znovu objektem nejdivočejších spekulací a tvrzení. Již na počátku šedesátých let 20. století se objevila neobyčejně negativní „legenda o Hielscherovi“, která je nestoudně přizdobována až do dnešních dnů. Tato legenda je nicméně na míle vzdálena Hielscherovým skutečným činům a záměrům a nemá žádnou souvislost s realitou.

Abychom se dostali k jádru těchto spekulací a určili původ jejich vzniku, je třeba se nejprve podívat na průběh Hielscherova života. Ohledně let do roku 1954 je možno vycházet z jeho autobiografie. Pokud jde o následná léta, existují – alespoň v literatuře – jen nesouvislé útržky informací, k nimž je obtížný přístup. Naproti tomu, dochované archivy týkající se Hielschera jsou mnohem bohatší, zvláště jeho literární pozůstalost a korespondence s Ernstem Jüngerem, která probíhala v letech 1926 až 1986.

Friedrich Hielscher, syn obchodníka s textilem, se narodil 31. května 1902 v Plauen, v oblasti Vogtland, a vyrostl v Gubenu, Niedersaulitz. V sedmnácti letech absolvoval Humanitní střední školu v Gubenu. Bezprostředně po složení závěrečných zkoušek vstoupil do jednotky Freikorpsu, která se účastnila odbojového boje proti polským skupinám v Horním Slezsku. Jeho jednotka se později stala součástí německé armády. V březnu 1920 se Hielscher odmítl podílet na Kappově puči a z armády odešel. Poté začal studovat právo na Berlínské univerzitě a navštěvoval přednášky na Fakultě politických věd. Toto studium politické vědy ho přivedlo do kontaktu s Theodorem Heussem, s nímž navázal celoživotní přátelství. V Berlíně Hielscher vstoupil do studentských bojových sborů Normannia a až do roku 1970 aktivně působil jako odborník na historii skupiny a byl i vyhledávaným přednášejícím ohledně sněmu v Köseni.

Zatímco krátké období ve Freikorpsu se vyznačovalo spíše usilováním o nezávislost a dobrodružství než o konkrétní politické představy, za svých studií v Berlíně se Hielscher více politizoval. Po dočasném působení v Reichsklubu národně-liberální strany německého lidu byl přitahován k kruhům „levicáků v pravici“ a „novým nacionalistům“. Tyto kroužky, jež se formovaly kolem některých novin a publikačních projektů, usilovaly o překlenutí propasti mezi intelektuálním prostředím hnutí socialistických pracujících a tradičního nacionalismu.

Jeho cesty ho svedly s kulturním filozofem Oswaldem Spenglerem a sestrou Nietzscheho, Elisabeth Förster-Nietzscheovou, kterou poznal díky Hielscherovým četným návštěvám v Nietzscheho archivu ve Výmaru při jeho práci na disertaci. Roku 1926 Hielscher získal titul za diplomovou práci s názvem „Die Selbstherrlichkeit: Versuch einer Darstellung des deutschen Rechtsgrundbegriffes“ (Svrchovanost: Pokus o popis základů německého práva), za niž mu byly udělen dvojí doktorát, suma cum laude, v právní filosofii a právní historii. Své následné byrokratické, organizované zaměstnání právního úředníka shledal natolik sužujícím, že byl v listopadu 1927 na vlastní žádost uvolněn ze státní správy. Po zbytek života žil jako učenec, většinou z příjmů z publikování, přednášek a příležitostné účasti ve výzkumných komisích.

Hielscher, který si tehdy již vytvořil úzký osobní vztah s Ernstem Jüngerem, od roku 1926 aktivně přispíval do různých časopisů, mající spojitost s národně-revolučním „novým nacionalismem“. Jeho první esej se objevila na sklonku roku 1926 v časopise Neue Standarte-Arminius: Kampfschrift für deutsche Nationalisten. Jejím názvem, „Innerlichkeit und Staatskunst“ (Niternost a státnictví), od začátku naznačoval, že se nezajímá o umělou politickou aktivitu, protože věci nespočívají „na počátku nového směru, ale spíše na konci zhroucení starého.“ Toto zhroucení by mohlo být překonáno jen novou „vírou“, „která bude nositelkou německé budoucnosti a bez níž nezapočne nové dílo.“

S důrazem na tento raný text o fundamentální důležitosti nové víry již prosákl do Hielscherova díla charakteristický rys, jenž rychle sílil a jenž převládal až do konce jeho života. Hielscher přemýšlel „politicky“ pouze sekundárně a přechodně; více se zajímal o odvození nového „státnictví“ z náboženských konceptů. Toto bylo zřejmé z jeho korespondence s Ernstem Jüngerem již na konci dvacátých let minulého století. V souladu s tím zaslal v listopadu 1929 Jüngerovi rozsáhlé nábožensky-ideologické „vyznání víry“ (Bekenntnis) a v dalším dopise o pár týdnů později psal o nutnosti zřízení „neviditelné církve“, jež by působila na poli víry i politiky. Hielscher, žijící tehdy v ústraní na faře v oblasti Lausitzu, kde působil jako duchovní jeho bývalý spolužák, pracoval na své knize Das Reich, jež byla vydána roku 1931. Předcházela jí první vydání periodika téhož jména, které Hielscher redigoval od září 1930. Kolem časopisu a ze čtenářů knihy, jež podnítila značné diskuse, se zformoval kroužek stoupenců, věrných Hielscherovi jakožto spiritus rector. Do roku 1933 tento kroužek čerpal z řad Mládežnického hnutí a národně-revolučních mládežnických skupin.

Soulad mezi vírou a politikou, požadovaný Hielscherem, mezi „niterností a státnictvím“, nezůstal pro strukturu a aktivitu kroužku bez výsledků. V letech 1932 až 1935 rostlo společenství, Hielscherovými slovy, jako „odboj vůči lůze a jakožto církev“. Hielscher vždy považoval NS hnutí za „lůzu“, proti níž se z nábožensko-ideologických důvodů stavěl do opozice. Ve skutečnosti na sebe kruh kolem Hielschera pohlížel jako na „zárodek církve“ s příslušnými rituálními aktivitami a jako na „zárodek státu“ s úkolem vzdorovat nacionálnímu socialismu, ačkoliv je pochybné, že všichni politicky aktivní členové kroužku měli stejný podíl na církevně orientovaných náboženských aspektech skupiny. Kroužek se dohromady skládal asi z padesáti osob, jejichž jména lze zjistit z archivů týkajících se Hielschera.

Aktivity kruhu jakožto „církve“, tak odbojové skupiny byly vykonávány na základě nezvykle komplexního nábožensky-ideologického systému. Ten si Hielscher nevypůjčil v konečné

formě z jiných zdrojů, ale byl postupně rozvinut ze specifických, fundamentálních principů. Ústřední důležitost měla idea víry jako nezpochybnitelné „podstaty činu“, a tedy jako primární motiv každého lidského skutku. Na úroveň pod obecným významem víry (tj. víry samotné) Hielscher umístil svou vlastní konkretizovanou teologii se zvláštním pohledem na Boha, bohy a člověka – pohledem, který definoval jako „pohanský“.

Výchozím bodem byla panteistické vnímání Boha jako „Věčného, v němž je obsaženo vše“. Tudíž Bůh se nenacházel mimo svět, ale spíše svět se nacházel v něm; nebyl Stvořitelem, ale spíše tím, kdo kontinuálně tvoří (sám ze sebe). Hielscher s tím spojoval různé teorie. Na základě Nietzscheho chápání světa jakožto „vůle k moci“ odvodil ideu sjednocování se „s věčně se sjednocujícím světem“. Z toho by mohlo pramenit „uvědomování si Boha“. Zároveň se specificky vrátil k myšlence kacíře a učence počátku devátého století, jímž byl Johannes Scotus Eriugena, dle něhož Bůh je vše, co jest věčné a projevilo se.“ Eriugena také popsal Boha jako „různorodou jednotu v sobě samotném“.

Tato idea zcela výlučně dominovala přesvědčení Hielschera a jeho kroužku až do konce třicátých let minulého století, než byla rozšířena (s koncepcemi, jež byly systematicky odvozeny od výše zmíněného myslitele) o „bohy“ či „svrchované posly“, kteří se jakožto osobní „jednotlivosti“ (Besonderungen) „všemocného a jediného skutečného Boha“ objevovali jako prostředníci mezi nimi a lidskými bytostmi. V tomto ohledu polyteistické elementy, nacházející se v německé klasické myšlence (zvláště v dílech Goethea a Hölderlina) – avšak Hielscherem oděny do podoby bohů z germánské mytologie („Wode“, „Thor“, „Loki“, „Freya“, „Sigyn“ atd.) – byly přibrány a včleněny do struktury. Jakožto „duše“ nebyla lidská bytost nic jiného než jedna z „jednotlivostí“, emanujících z celistvosti jediného skutečného Boha. U Hielschera to tedy vedlo k zavržení moderních západních koncepcí autonomního individua: každá „duše“ (tj. každá lidská bytost) dostává „od Boha v každém okamžiku svoji vlastní podstatu“.

Kromě těchto základních koncepcí Hielscherův kroužek na počátku třicátých let rozvinul systém víry, který se kontinuálně diferencoval prostřednictvím nových zjevení a církevně orientovanou liturgickou praxí s obřady k ročnímu cyklu a obdobím života.

U příležitosti Heilscherova nastěhování do nového bytu ve Falkenhainu u Berlína se 27. srpna 1933 konala první oficiální „pobožnost“ církve (Andacht). V budoucnu to bude fakticky považováno za datum založení církve, kterou Hielscher pojmenoval „Unabhängige Freikirche“ (UFK). Nezávislá svobodná církev. Poté následovaly liturgické elaboráty, zaměřené převážně na folklorní, mytologické a religiózně-historické studie členů skupiny; tyto studie byly téměř výlučně rozšiřovány interně. V roce 1941 dokončili celoroční řadu pohanských rituálů, která zahrnovala dvacet čtyři obřadů. Každý obřad byl věnován jednomu z dvanácti germánských bohů a (jak poznamenal Ernst Jünger v říjnu 1943 v úvodu svých Pařížských deníků, které psal po setkání s Hielscherem) byl kombinován s rozličnými symbolickými korespondencemi – znameními, stromy, květinami, zvířaty, jídly, nápoji a „vnitřními“ a „vnějšími barvami“ (*Wesensfarben un Erscheinungsfarben*). Jako hlava UFK Hielscher zároveň křtil a oddával členy svého kroužku, později ve skupině následovaly první pohřby.

Pokud jde o strukturu, liturgie specifických bohoslužeb UFK – s jejich invokacemi, modlitbami, písněmi a čtením – obsahovaly i elementy, které bylo jistě možné, v této či podobné podobě, nalézt ve společenstvích křesťanské víry. Rozdíly spočívají primárně v obsažených termínech, které se u UFK vyznačovaly germánským panteonem bohů a „jedním skutečným Bohem“ nad nimi. Bylo tam však i něco víc. Ve své autobiografii se Hielscher úmyslně charakterizoval jako mystik, a jednoznačně tak formuloval rozdíl mezi ním a Ernstem Jüngerem. Význam obřadů UFK proto měl velmi specifickou souvislost. Hielscher patřičně zdůrazňoval, že těmito obřady „církve bude oslavovat vládu božského v tomto čase a prostoru“ a mluvil o „navracení se od obřadu ke každodenním povinnostem s novou energií a silou“. Připomínalo to mystické chápání náboženství, jež pohlíželo na vnitřní, kontemplativní prožitek posvátna jako na zdroj energie, zvláště pro věřícího jedince, který se obřadů účastní.

U Hielschera a jeho kroužku odpor vůči nacionálnímu socialismu vycházel z náboženských důvodů. Jednalo se mnohem méně o kritiku jednotlivých politických kroků NS režimu – ačkoliv i v tomto případě Hielscher zastával nesouhlasné postoje, které přesahují rámec tohoto eseje – než o principiální zavržení. Protože NS vláda postrádala spojitost s transcendentním, pohlížel na ni Hielscherovský kroužek jako na zkaženou úroveň státnictví, jako na formu vlády lůzy, která se – nejen kvůli své biologické rasové ideologii – stala otrokem „hmoty“ a čistě materiálního. Hielscherovi se zdála infiltrace a svržení zevnitř nejvhodnějším způsobem odboje, ačkoliv ve světle početných slabin jeho kroužku se u této strategie rychle projeví limitující faktory. Zatímco členové Hielscherova kroužku byli schopni zastávat na střední úrovni pozice v armádě, kontrarozvědce, SA i SS, bylo toho možno udělat velice málo, kromě shromažďování informací a příležitostné pomoci jednotlivým obětem politické persequce.

Jedinou výjimkou byl vliv vyvíjený na Ahnenerbe, badatelskou organizaci, založenou 31. července 1935, jejímž vedoucím administrativy byl Wolfram Sievers, mladší přítel Hielschera a také člen UFK. Kromě svého původního cíle podporovat studium „duchovní prehistorie“ (Geistesurgeschichte) se Ahnenerbe, pro Heinricha Himmlera prestižní záležitost, postupně rozdělila na nové badatelské sekce, zabývající se dějinami umění, přírodními vědami, medicínou a dokonce technikou. V důsledku pozdějšího zahrnutí lékařských oddělení do barbarských pokusů na lidech, které provádělo SS, byl Sievers, jenž navzdory svému nábožensky motivovanému nesouhlasu s těmito případy nebyl schopen proti nim otevřeně zakročit, odsouzen při Norimberském procesem k trestu smrti a oběšen. Hielscher, který pod ochrannou rukou svého přítele dokonce dostal přidělen od Ahnenerbe dočasný výzkumný úřad, týkající se folkloristických a kulturně-historických záležitostí, se až do konce bez úspěchu snažil získat pro Sieverse milost. Těsně před popravou navštívil Sieverse ve vězení a provedl s ním dle předpisů své pohanské církve náboženský obřad na rozloučenou. Zvláště tato událost byla později příčinou množství fantastických spekulací.

Pokud to bylo možné, Hielscher využíval svých aktivit pro Ahnenerbe, které byly občas spojeny s výzkumnými cestami, aby pomohl politicky či rasově pronásledovaným lidem a aby rozvíjel kontakty s různými skupinami antinacistického odporu. V souvislosti s pokusem hraběte von Stauffenberga o atentát na Hitlera byl v září 1944 zatčen gestapem, několik měsíců vězněn a mučen. Až Sieversova intervence vedla k jeho propuštění „na zkoušku při službě na frontě“ a zachránila mu nakonec život.

Po roce 1945 Hielscherův kroužek ukončil další politickou aktivitu a zaměřil se výhradně na náboženskou činnost v rámci UFK. Hielscher svůj názor založil na cyklickém chápání dějin a používání názvosloví ročních období, kdy věřil, že lidstvo se nachází v historické „zimě“ (jež začala kolem roku 1800 Francouzskou revolucí a počátkem industrializace), uprostřed které musí lidstvo povstat z fundamentální „neschopnosti státu“ a vynutit si koncepčně novou strukturu státu. V kontrastu s tím se na „církve v zimě“ pohlíželo jako na „podstatu jara a první krok Říše“ a dalším logickým krokem se zdálo nové zaměření církve.

To zůstávalo úkolem UFK celá desetiletí. A jako v Třetí říši, tak i za Německé federativní republiky si UFK udržovalo téměř úplnou izolaci od nečlenů. Od padesátých až do osmdesátých let se aktivita UFK vyznačovala výročními „dny církve“, domácími obřady a hromaděním bohatství v podobě interních kompozic, jež existují v hektografické podobě; zabývají se zejména otázkami teologickými a historicko-filosofickými. Zvyšující se věk členů (protože nové a mladé bylo stěží možné přivést do jejich řad) a dvě „krize církve“ v letech 1969-70 a 1983-84 nakonec natolik oslabily kroužek, který nebyl nikdy obzvláště silný, že v letech před Hielscherovou smrtí, v březnu 1990, se skládal především z Hielschera samotného a jeho ženy Gertrudy.

Na závěr lze zmínit, že Hielscher, jenž vyšel z politicky motivovaného národně-revolučního proudu Výmarského období, se již na konci dvacátých let intenzivně věnoval náboženským tématům, přičemž výsledkem tohoto směřování bylo založení vlastní „pohanské“ církve. Na první pohled je UFK srovnatelná s množstvím jiných dobových völkisch náboženských iniciativ, lišila se však od nich svým formulováním striktně axiomatického teologického systému a následným odmítnutím všech rasově-biologických, a tedy materialistických koncepcí. Hielscher a jeho kroužek od počátku nesouhlasili s NS systémem, nicméně se pokoušeli využít svých pozic, prostřednictvím infiltrace určitých institucí (zvláště Ahnenerbe), a tak být součástí odbojových snah. Takto se Hielscher dostal do střetu s gestapem, kdy mu šlo o život. Po roce 1945 téměř zcela zmizel z očí veřejnosti, a kromě svých aktivit ve společnosti za boj studentů a publikování své autobiografie se soustředil výhradně na rozvíjení mysticko-kontemplativních směrnic své církve.

Namísto takového přesného popisu, jenž lze celý ověřit na základě literárních důkazů a archivů, se však od roku 1960 začala rozvíjet síť chybných interpretací, spekulací a legendárních formulací, které se již nevztahovaly k Hielscherovu skutečnému životu a dílu. Nicméně je nutné se touto záležitostí zabývat, protože to, co se širší veřejnost v Německu i jinde dozvěděla v posledních desetiletích o Heilscherovi, bylo ovlivněno a zahaleno těmito legendárními formulacemi. Nezaujatá analýza Hielschera – a zvláště jeho teologického systému, který obsahuje některé velice nevšední prvky – bude stěží možná, dokud bude nezbytnému přístupu bránit houština negativních mýtů.

Na počátku legendární formulace byla kniha *Le matin de magicians* (Jitro kouzelníků) od Louise Pauwelse a Jacquesa Bergiera, vydaná ve Francii roku 1960 a později přeložená do různých jazyků. Hlavním záměrem autorů bylo upozornit na jisté aspekty pozemské reality, jež spočívá mimo racionalistický a pozitivistický vysvětlovací model. Oproti této vizi načrtli – a nakonec ani ne detailně – různé „temné“ a „bizarní“ stránky intelektuálních dějin dvacátého

století a naznačili (skutečné či spekulativní) historické souvislosti. Zvláštního zájmu se dostalo údajně esoternímu či „okultnímu“ pozadí nacionálního socialismu. V tomto kontextu nebylo možné se také vyhnout vzpomnutí Hielschera, Himmlerovy záliby o germánskou mytologii a rituály tradičních *Männerbünde*, historie říšských hradů NS a příslušných badatelských aktivit Ahnenerbe.

Díky nyní veřejně známému obřadu na rozloučenou před popravou Wolframa Sieverse – který Hielscher zachytil ve vlastní autobiografii – se také samotný Hielscher dostal do zorného pole Pauwelse a Bergiera. Nejprve ho představili jako Sieversova „duchovního učitele“, což samozřejmě mělo určitou věrohodnost kvůli Sieversovu členství v Hielscherově nábožensky motivovaném odbojovém kroužku. Avšak navzdory dostatečně probádané organizační historii Ahnenerbe, bylo za vlasy přitažené faktické tvrzení ve stejném odstavci, že založení této organizace lze vlastně vysledovat až k Hielscherově „soukromé iniciativě“ a že ho navíc pojilo „mystické přátelství“ se švédským cestovatelem Svenem Hedinem. Otázku, co máme vyvodit z tohoto „mystického přátelství“ – o němž není zmínka ani Hielscherově literární pozůstalosti, ani jeho autobiografii, v níž se často rád a rozsáhle rozepisuje o svých setkáních a přátelstvích s různými osobnostmi – ponechávají Pauwels a Bergier bez odpovědi. Přesto smyšlená odbočka k Hedinovým dřívějším výzkumným cestám do střední Asie dokonale posloužila k rozvinutí nacionálně socialistické „tajné doktríny“, zjevně ovlivněné Dálným východem, s jejímž počátkem a vytvořením byli údajně značně spjati i Sven Hedin s Hielscherem.

Pauwels a Bergier o pár vět dál skutečně připouští, že Hielscher nikdy nebyl nacionální socialista, avšak tvrdil, že existuje spojitost mezi jeho představami a „magickými“ doktrínami velmistrů nacionálního socialismu“. Pro toto výslovné připsání „magických“ idejí“ Hielscherovi však bylo specifické, že Pauwels a Bergier ukázali, jak málo vlastně ví o nábožensky-kosmologickém systému, protože Hielscher se vždy odmítavě stavěl ke konceptu a praktikování „magie“. Toto nemálo zdůraznil i ve své autobiografii, která byla k dostání od roku 1954 (a byla tedy dostupná pro Pauwelse a Bergiera). V ní ukázal charakteristický rozdíl mezi světonázorem svým a Ernsta Jüngera, když svůj osobní pohled klasifikoval jako mystický, zatímco Jüngerův jako magický. A existuje ještě další pramen zavrhuje magii, jenž byl přísně odvozen z Hielscherova nábožensky-kosmologického systému, dle něhož není pro lidského tvora možné „vejít do styku s bohy, dokázat jejich požehnání, vystoupat k nim“. 11. prosince 1956 Hielscher napsal Friedrichu Georgu Jüngerovi, bratrovi Ernsta Jüngera, že magie je „nevhodný, avšak vždy vinou zatížený pokus využívající pozemské prostředky, zvláště čarodějné, k přesunutí božského do něčích služeb“. Bílá magie byla dokonce hanebnější než černá, protože bílý magik se provinil „touhou podrobit dobrého ducha“, spíše než zlého, „něčí vůli“.

Pauwels a Bergier se o tohle všechno nezajímali. Na míle vzdáleni jakýmkoliv pramenům týkajícím se Hielscherova života a díla mu nakonec přisoudili „důležitou úlohu při tvorbě [nacionálně socialistického] tajného učení“, této chladné a kruté doktríny, údajně přenesené Svenem Hedinem z Asie, z učení, které spočívalo v pozadí politických událostí a dle názoru autorů mohlo samo o sobě objasnit skutky představitelů nacionálního socialismu a zvláště SS. Tyto z prstu vycucané dalekosáhlé domněnky, jež se rozšířily do celého světa s knihou

Pauwelse a Bergiera, se v následujících letech staly živnou půdou pro ještě dalekosáhlejší spekulacím a ještě ztřeštěnějším tvrzením o Hielscherově roli za NS éry.

Typickým příkladem je v tomto ohledu kniha *The Spear of Destiny* (Kopí osudu, v češtině vyšla poprvé roku 1998 – pozn. čes. překl.), v Německu vydána jako *Die Heilige Lanze*, kterou napsal britský autor Trevor Ravenscroft. V ní se z Hielschera – přirozeně znovu bez kouska důkazu a jakožto výsledek „metody“ nespoutaného vyprávění – opět dělá duchovní vůdce organizace Ahnenerbe a „nejdůležitější postava v Německu po samotném Adolfu Hitlerovi“. „Vůdce“, dle Ravenscrofta, požádal Hielschera o radu „v okultních záležitostech“ a v případě vítězství Německa v druhé světové válce se Hielscher „mohl stát veleknězem nového světového náboženství, jež by nahradilo kříž svastikou“. Nakonec měl Ravenscroft také představu, že ví, že to nebyl nikdo jiný než Hielscher, kdo vytvořil tajemný „rituál dusné atmosféry“, při němž vybraní členové SS „přisahali nezvratnou věrnost satanským silám“. Skutečnost, že i v druhém, zrevidovaném vydání, Ravenscroft stále psal „Friedrich Heilscher“ místo „Friedrich Hielscher“ možná svědčí o osvojení faktů a pramenů tohoto i dalších spisovatelů žánru.

Další anglicky píšící autor, Gerald Sester, přistoupil k tématu podobně. V knize nesoucí senzační název *Hitler: Černý magik* cítil nutkání napsat, že Hielscher založil Ahnenerbe už roku 1933, po čemž následovalo roku 1935 uznání jakožto „oficiální“ organizace. Dle Susteru Hielscher ovlivnil zvláště SS, a to do větší míry, než bylo obecně známo. Suster byl také vinen tím, že postrádal jakékoliv důkazy pro tato tvrzení, natož odkazy na prameny, které bylo možno ověřit bibliograficky či prostřednictvím archivů. Bibliografie jeho 222 stránkové knihy je omezena na dvě strany. Ačkoliv bibliografie nezahrnovala ani Hielscherovu autobiografii ani seriózní badatelskou literaturu o Ahnenerbe, je britské vydání Pauwelsova a Bergierova *Le matin des magiciens*, které vyšlo roku 1964, uvedeno jako jeden z primárních pramenů.

Tytéž spekulativní asociace, odvolávající se nejčastěji přímo či nepřímo na Pauwelse-Bergiera a Ravenscrofta, se objevují také v objemné knize *Das Schwarze Reich*, připisované „E.R. Carminovi“, což je zřejmě pseudonym. Kniha tvrdí, že odhaluje významný vliv všemožných tajných společností na politiku dvacátého století. Objevila se roku 1994 u malého nakladatelství v Porýní zprvu relativně bez povšimnutí, avšak o tři roky později se jí dostalo značného rozšíření díky brožovanému vydání známého nakladatelství Heyne Verlag v Mnichově. „Carmin“ se nejen znovu chopil obvyklých legendárních formulací svých literárních předchůdců, jako např. „mystického přátelství“ Hielschera a Sven Hedina, avšak jakožto dodatečnou původní ingredienci ke vzkvétající legendě o Hielscherovi i horlivě přimíchal souvislosti mezi Hielscherovou tajnou církví (jejíž název ani neznal) a touhou Alfreda Rosenberga po vytvoření národní církve říše. „Carmin“ mimochodem také popisuje Hielscherovo primární historicko-filosofické dílo *Das Reich* jako „román“ a v každém ohledu vrhá světlo na tento druh současného „historického“ výzkumu.

Zcela jedinečný příspěvek k „legendě o Hielscherovi“, který nejen čerpal, ale i silně přispěl k předcházejícím spekulacím, učinil chilský autor a nadšený obdivovatel Hitlera, Miguel Serrano, ve své knize *Das Goldene Band: Esoterischer Hitlerismus*. Kniha se poprvé objevila roku 1978 ve španělštině a byla vydána německy roku 1987. Serrano v ní detailně popisuje

rozsáhlou duchovní linii tradice, včetně učení hinduismu, středověké alchymie, templářů, katarů a rosikrucianů, jež vedla přímo k „esotericky“ interpretovanému nacionálnímu socialismu, dle něhož přežijí Adolf Hitler přebývá na jižním pólu. Hielscher, s respektem nazývaný Serranem jako „zasvěcenec“, byl zatím ze všech lidí postaven na úroveň s „nejvyššími a neznámými vůdci hitlerismu“ a dokonce povýšen až na „duchovního vůdce SS“.

Serranův bibliografický dodatek také postrádal stopu po Hielscherově autobiografii, ostatní texty Hielschera a relevantní materiály, které leží v archivech. V uvedených pramenech se však znovu objevuje *Le matin des magiciens*, tentokrát ve španělském překladu z roku 1963. Znovu to podtrhává vedoucí úlohu Pauwelse a Bergiera, kterou již hrají po desetiletí, jakožto poskytovatelé hesel celého literárního žánru. Různé pokusy demonizovat Hielscherův život a dílo v rámci bizarního „černého“ esoterismu (jako v dílech Pauwelse Bergiera, Ravenscrofta, Sustera a „Carmina“) se zde protíná se Serranovým pokusem využít ho v kontextu „esoterického“ a „tantrického“ hitlerismu. Podkladem všech těchto autorů je čistá (avšak očividně záměrná) spekulace, která absolutně a s největší pečlivostí brání jakékoli kritické analýze ověřených pramenů.

Samozřejmě, že byl střídavě opomenut jakýkoliv výzkum Hielscherových skutečných pozic a zvláště základních elementů jeho nábožensko-kosmologického systému. Nanejvýš byly fragmenty a zlomky pojmů vybrány, svévolně dezinterpretovány a vloženy do soudobých historických souvislostí, k nimž byly ve skutečnosti zcela v opozici. To platilo zvláště v případě mála, co bylo známo (např. z deníků Ernsta Jüngera) o Hielscherově pohanské svobodné církvi a co bylo později horlivě interpretováno jako náznak satanských „obřadů“ a „tajných doktrín“. Hielscherovo striktní a celoživotní odmítání přístupu širšího posluchačstva k dogmatům a liturgii jeho církve bylo z jeho pohledu logické a opodstatněné. Bylo založeno na předpokladu, že vzhledem k negativním zkušenostem s Třetí říší by jemu věrní měli být chráněni a že obecně vzato jen pár jedinců bylo dostatečně duševně a charakterově vyspělých, aby intuitivně i mentálně pochopilo axiomaticky vytvořený věroučný systém UFK.

Nicméně tato utajovaná pozice nezáměrně podnítila neomezený vrůst legend a nakonec se ukázala kontraproduktivní. Až po otevřeném výzkumu, založeném na existujících pramenech, motivacích, duchovních základech a skutečných praktikách Hielscherova kroužku – který existoval až do osmdesátých let – budou tyto legendární formulace odstraněny a umožní se tak napravit plodnou a velmi zajímavou stránku intelektuální historie dvacátého století.

Zdroj: TYR (Myth – Culture – Tradition), vol. 2, 2003-2004

Anglický překlad: Michael Moynihan a Gerhard

Český překlad: Wolf, Bratrství